Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

36 688 (R2205) Goedkeuring van het op 18 december 2023 te Rabat tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko inzake uitlevering (Trb. 2024, 1)

C **TWEEDE VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID**[1]
Vastgesteld 24 november 2026

Inleiding
Het voorstel van rijkswet tot goedkeuring van het op 18 december 2023 te Rabat tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko inzake uitlevering (Trb. 2024, 1) (hierna: het Verdrag) en de nota naar aanleiding van het verslag[2] heeft de fractieleden van **PRO**, mede namens de fractieleden van **PvdD,** en de fractieleden van **VVD** aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van PRO, mede namens de fractie van PvdD

Artikel 22 lid 1 van het Verdrag stelt dat: "*De partijen plegen langs diplomatieke weg overleg over de interpretatie en toepassing van dit Verdrag*". In het geval dat de partijen verschillende interpretaties hebben bij de werking van het Verdrag, is er een diplomatieke procedure die dergelijke geschillen op zou lossen? Zo ja, hoe verloopt deze procedure? Welke effecten heeft de procedure of de afwezigheid van een procedure op de werking van de artikelen in het Verdrag?

De leden van de PRO-fractie, mede namens de leden van de PvdD-fractie, hebben een vraag over de mogelijkheid van het inroepen van artikel 10 van de Uitleveringswet door de minister. Het Verdrag bevat in artikel 3 een limitatieve opsomming van weigeringsgronden. Hierin zijn niet opgenomen de bescherming tegen discriminatoire vervolging op grond van levensbeschouwing en het deel uitmaken van een groep, elementen die wel onder de bescherming van artikel 10 van de Uitleveringswet vallen. Kan de regering de relatie tussen artikel 3 van het Verdrag en artikel 10 van de Uitleveringswet schetsen? Zien deze leden het goed als zij stellen dat artikel 10 van de Uitleveringswet door de minister kan worden toegepast ongeacht hetgeen in het Verdrag is bepaald? Zou de regering kunnen toelichten hoe voornoemde twee weigeringsgronden uit art 10 van de Uitleveringswet vallen onder "*humanitaire omstandigheden*" uit artikel 3 van het Verdrag? Is er over deze interpretatie overeenstemming met de Marokkaanse regering? Zo nee, toetst de rechter alleen aan de interpretatie van de Nederlandse regering van het Verdrag zoals deze onder meer blijkt uit de parlementaire behandeling?

De regering stelt dat het de voorkeur heeft om alle discriminatiegronden te dekken in dezelfde weigeringsgrond bij nieuwe uitleveringsverdragen.[3] Zou de regering kunnen toelichten waarom het toevoegen van alle mogelijke discriminatiegronden de voorkeur

[1] Samenstelling:
Beukering (Fractie-Beukering), Bezaan (PVV), Van Bijsterveld (JA21), Croll (D66), Dittrich (D66) (voorzitter), Doornhof (CDA), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Hartog (Volt), Janssen (SP), Kluit (PRO), Lievense (BBB), Van der Linden (VVD), Marquart Scholtz (BBB) (ondervoorzitter), Martens (PRO), Meijer (VVD), Nicolaï (PvdD), Van den Oetelaar (FVD), Ramsodit (PRO), Recourt (PRO), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Talsma (ChristenUnie), Van Toorenburg (CDA), Veldhoen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)
[2] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B.
[3] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 7.

heeft? Zorgt het toevoegen van alle discriminatiegronden voor een sterkere rechtspositie voor personen die vervolgd worden?

De regering stelt dat algemeen aanvaard wordt dat seksuele gerichtheid als onderdeel gezien wordt van "*groep van de bevolking*" en dat dit een weigeringsgrond is op basis van artikel 10 van de uitleveringswet.[4] Waarop baseert de regering de overtuiging dat deze lezing algemeen aanvaard is? Is levensbeschouwelijke overtuiging ook een van de gronden die wordt gedekt door "*groep van de bevolking*"?

De regering geeft aan dat personen zelf aan moeten geven dat diens seksuele gerichtheid een grond is om niet uitgeleverd te worden.[5] Niet iedere persoon is altijd in staat, of durft altijd diens seksuele gerichtheid aan te geven. Is de regering van oordeel dat deze werkwijze voldoende is in het licht van de verplichtingen van artikel 3 EVRM? In het geval waarin blijkt dat de seksuele gerichtheid van een persoon ten onrechte niet is meegewogen in de beslissing tot uitlevering en reeds is overgegaan tot uitlevering, welke middelen heeft de regering om haar fout te herstellen?

Het verrichten van homoseksuele handelingen is in Marokko verboden en deze informatie kan daarmee een gevaar zijn voor vervolgde personen. Welke maatregelen neemt de regering om te voorkomen dat de informatie over de seksuele gerichtheid van een persoon terechtkomt bij de Marokkaanse regering?

De regering beroept zich op artikel 9 van het Verdrag waarin het specialiteitsbeginsel is neergelegd. De regering heeft toegelicht dat dit een fundamenteel beginsel is van het uitleveringsrecht, en dat hierdoor het vragen van garanties niet aan de orde is.[6] Als na inwerkingtreding van het Verdrag blijkt dat dit beginsel gebroken wordt, welke maatregelen kan de regering nemen om de getroffen personen bij te staan?

De leden van de PRO-fractie, mede namens de leden van de PvdD-fractie, vragen of het Franse criterium "*des raisons sérieuses de croire*" inhoudelijk hetzelfde is als het Nederlandse criterium "*gegrond vermoeden*" in artikel 10 van de Uitleveringswet.[7] Zij vragen tevens of de rechter bij de toetsing van een uitleveringsverzoek op grond van artikel 3, eerste lid, onder b, van het Verdrag een ander criterium hanteert dan de rechter bij toetsing op grond van de Uitleveringswet, en zo ja, welk criterium dat is.

De regering stelt dat in Marokko de koninklijke gratie voldoende zicht biedt op invrijheidstelling met betrekking tot artikel 3 van het EVRM.[8] Een vrijlatingsprocedure moet echter niet alleen juridisch mogelijk zijn, maar moet ook daadwerkelijk toegepast worden, zo stellen genoemden leden. Zou de regering kunnen toelichten hoe de gratiebevoegdheid van de koning wordt toegepast op levenslang gedetineerden op dit moment? Zou de regering kunnen toelichten waarom deze procedure op het moment voldoet aan artikel 3 van het EVRM in het licht van de uitspraken Sanchez-Sanchez, Hayes, Vinter en Murray?[9] Zou de regering kunnen toelichten hoe de koninklijke gratie wordt toegepast in Marokko? Zou de regering kunnen toelichten hoe de criteria van *"reducibility*" uit Hayes en Sanchez-Sanchez in Marokko afdoende vervuld worden?[10]

Vraag van de leden van de fractie van VVD

De fractieleden van de VVD hebben een vraag ter verduidelijking van de uitvoering van artikel 4. Artikel 4 van het verdrag verwijst voor de uitlevering van onderdanen naar de nationale wetgeving van de verdragspartijen. Kan de regering nader uiteenzetten wat dit betekent voor de uitlevering van Nederlandse onderdanen?

---

[4] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 5-7.
[5] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 5-7.
[6] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 6.
[7] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 4.
[8] *Kamerstukken I* 2026/27, 36.688 (R2205), B, p. 8.
[9] EHRM 3 november 2022, Sanchez-Sanchez t. Verenigd Koninkrijk, appl. nr. 22854/20; EHRM 1 juli 2025, Hayes e.a. t. het Verenigd Koninkrijk, appl. nrs. 56532/22, 56889/22 en 3739/23 2025; EHRM 9 juli 2013, Vinter e.a. t. het Verenigd Koninkrijk, appl. nrs 66069/09, 130/10 en 3896/10; EHRM 26 april 2016, Murray t. Nederland, appl. nr. 10511/10.
[10] EHRM 3 november 2022, Sanchez-Sanchez t. Verenigd Koninkrijk, appl. nr. 22854/20.

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen de nota naar aanleiding van het tweede verslag graag uiterlijk binnen **vier weken**.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Dittrich

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
De Graag